

Les festes de fa cent anys

Les festes de la Candela del 1881 a la premsa diària catalana d'aleshores

Aquest passat mes de gener s'ha celebrat el centenari del naixement del segon diari català, de *La Renaixensa*. En ocupar-me d'aquest centenari per a fer-ne una labor divulgadora amb diversos treballs (articles a l'*Avui*, *L'Avenç* i un volumet de la col·lecció *Episodis de la Història*, de l'editor R. Dalmau), he trobat, tot estudiant la premsa diària d'aleshores, diverses notes sobre les festes de la Candela del Centenari. He cregut d'interès recuperar-les i oferir-les en conjunt en el present número monogràfic de CULTURA per a recordar l'aportació hemerogràfica a una efemèrides tan nostra, tan val·lenca.

El 1881 hi havia només dos diaris en català: el *Diari Català*, que va néixer, de la mà de Valentí Almirall, el 4 de maig del 1879, diada dels Jocs Florals, i va desaparèixer el 30 de juny del 1881, després d'editar 692 números. Diària-

ment per primer vegada en la història de la premsa catalana. *La Renaixensa* fou el segon diari català, nasqué l'1 de gener del 1881 en dues edicions diàries, de matí i de vespre, i fins el 9 de maig del 1905 va publicar 9.840 números. La història de tots dos diaris és un capítol essencial en el panorama del naixement de la premsa diària catalana, i situant en el seu moment les difícils condicions econòmiques que mantenien en un estat de precarietat la premsa catalana, podem dir que és una constant que fins avui encara no ha desaparegut.

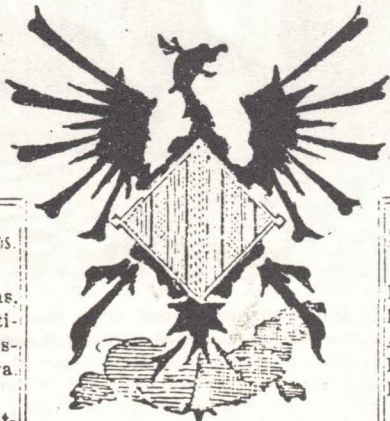
En les notes que segueixen, els cinc articles-cròniques dels corresponents d'aleshores a Valls, podrem observar les celebracions populars, els actes religiosos i folklòrics... que configuraren una continuïtat en les Festes de la Candela.

Any XI. Barcelona, Divendres 13 de Maig de 1881. Núm. 219

LA * RENAISENSA

DIARI DE

CATALUNYA

REDACCIÓ - Xuelà - 15 - baixos.

Aquest diari de noticias, avisos y decretos, ve destinat á fomentar los intereses generales de Catalunya.

Regala un suplement-
revista mensual.

Los originals no's tornan.

ADMINISTRACIÓ - Xuelà - 15 - baixos

Barcelona, 1 mes - Ptas. 2
Fora, trimestre. . . > 6
Antillas, id. . . . > 10
Filipinas, id. . . . > 12
Estranjer, id. . . . > 12

Anuncis y comunicats á
preus convencionals.

EDICIÓ DEL MATÍ.

La Renaixensa, 3 febrer 1881,
pàgines 771 i 772:

VALLS 2 Febrer. — Ahir comensaren las festas que Valls dedica á sa particular protectora la Verje de la Candela. Desde últims del passat sigle venen celebrantse cada deu anys en cumpliment d'un vot de poble qual historia es ja molt coneguda, y segons lo temps y circumstancias perque ha atravessat la vila, han sigut més ó menys animadas. M'atreveixo á assegurar desde luego que aquest any será sens dupte lo que las haurá celebrat ab lluhiment major desde que se instituiren.

Aquesta vila ha realisat de molt poch, duas importantissimas milloras, y dos ardentissims desitjos té gas, y vá á tenir carril, y molt oportú era que en lo moment de lograr tan ansiats objectes, fés part als forasters de sa alegría, y mostrés

à Catalunya tota sa valua y esplendidesa. Pera semblant propòsit ha aprofitat la festa decenal de sa Mare de la Candela.

Las ceremonias públicas comensaren ahir com es costum per las religiosas; essent la primera la traslació de la imatge, de son camaril al altar major, ab assistència de las Autoritats locals, y un devot concurs. L'acte revestia carácter pintoresch y digne de descripció, perque per respecte á una d'aquestas tradicions procedents d'altres costumes y altres épocas, prenen part en ell, dintre la mateixa iglesia dos balls ó *dansas* del país, lo de la *Moxiganga*, y'l de la *Candela*, y era de veure en lo sant lloch aquella verdadera mascarada ballant y fent pantomimas al peu mateix del altar major, unint sa monòtona y sencilla música ab los acorts majestuosos del orga. Lo ball de la *Moxiganga*, podria dirse un ball de mimos y acróbatas que ab singular destresa y habilitat forman grupos y quadros al viu representant *misteris*. Lo de la *Candela* representa lo de la institució d'aquestes festas, y figuran en ell lo frare, las senyoras confreresas, y las autoritats locals, que acudiren á invocar primer l'auxili de la Mare de Deu que en lo poble se venerava perque lo lliurés de la peste. Aquesta intervenció de dits balls en la ceremonia religiosa y sota las sagradas naus, recorda, donchs, los antiquissims dramas litúrgichs, y costumes que essent d'épocas tant y tant llunyanas assombrava sa persistència á través del temps.

Al vespre, las completas y la tornada de las autoritats á la casa de la vila, precedidas també dels balls, los castells y'ls diables ab carretillas, han sigut los espectables que més han cridat ma atenció, y eran verdaderament imponents. Inmensa multitud que no podian engolir los carrers dels voltants de la iglesia, que rebossava en la plassa del *Blat*, esperava que sortís l'Ajuntament d'aquesta, para presenciar los castells. ¡Quin xibarrí, quins crits, quina abrumadora y conmovedora discordança de músics, espingues de grallas, espétechs de cohets y carretillas! Ab hatxas encesas, discurrían los balls per entre la apinyada multitud, veyentse aquí lo empolsat barret de gresol, més enllà lo sombrero ab plomas den Serrallonga, ó la caputxa ab banyas vermellas d'algun diable. ¡Cuántas abigarradas y violadas disfressas! Alló semblava un gran ball de Carnaval al aire lliure! Y per sobre aquell mar de caps, mentres refila la gralla dant la senyal, va aixecantse'l castell. Sembla de lluny munió de náufrechs que s'apilotan y escalan l'ayre pera ovirar al lluny una platja salvadora entre aquell tempestuós burgit d'entussiasme y aquell oleatge agitat y negre, que creuan d'asi y d'enllà las hatxas de la comitiva. ¡Bonich, bonich era l'espectacle! Com tots los que recordan impresions de la infantesa, com tots als que presta aspecte imponent un gran concurs abalotat y emborratxat d'alegria, conmovia lo cor de debó, multiplicava sas emocions al contacte elèctrich de las emocions de tot un poble.

Per lo dit, me sembla que's pot comprendre que la animació del de Valls, ab modiu d'aquestas festas, no té límits. La unanimitat d'entussiasme, que pocas vegades's logra en los pobles, es perfecta.

No hi ha casa que no hagi guarnit sos balcones, ni cassino, ni societat que no contribuixi á la festa ab preparatius de balls y particulars diversions. Molts carrers están enramats; en alguns s'hi han fet arcades ab globos de gas com en la Rambla de las flors de Barcelona. Lo gas, aquest element nou en la població, fá'l primer paper en las ornamentacions de las fatxadass; per ell se fá la festa, y ell vol darli un esplendor nou y no conegut en la vida.

Tanco la carta mentres se celebra, avuy 2, l'ofici major, ab assistència del Excm. senyor Gobernador de la Provincia y dels Excms. é Il·lustríssims Arquebisbe de la Diócesis y Bisbe de Oviedo, que ocupa avuy la trona. Després del ofici, los voltants de la iglesia y la plassa del *Blat*, ahont se troba la casa de la vila, oferirá lo mateix espectacle que he procurat descriure més amunt. Esperant comunicar prompte novas impressions, tanco la carta.— S.

□

La Renaixensa, 5 febrer 1881, pàgina 809:

VALLS 3 Febrer.— Vaig deixar ma anterior correspondència en lo punt en que s'estava celebrant l'ofici que ha acabat á hora bastant avansada. Després del ofici á veure 'ls castells, com es costum aquí en tota festa. Es en veritat lo moment en que deuen presenciarse, y qui no no'ls ha vist aquí mateix, y en una diada com aquesta, no tindrà may verdadera idea de lo que son, perque semblants espectacles han de observarse en sa propia pátria. Fora d'allí son quadro sens march, ó millor, retrato sense vida. Per los que no hagin vist los castells en sas verdaderas condicions de temps y lloch, seguirán distingintse ab lo nom de «Xiquets de Valls» ab que aquí no se'ls ha anomenat may com ja féu observar en una obra recient de D. A. de Bofarull. Tal nom lo deuen á Clavé, pero aquí'ls *castells* no tenen res de *xiquet* y molt menys ni per sas costumes ni per sas especials condicions físicas. Son molts d'ells simples aficionats, pero altres hi ha que han fet de tal diversió com ofici y aspiran ab bárbaro instint á vera gloria, y solen tenir qualitats y defectes que aquest noble afany engendra; orgull de son valer, enveja y passions vivas.

Acabat l'ofici, en semblants dias, anava dihent, solen treballar en la plassa duas *collas* á competència, y tenint per espectadors á tot lo poble, ja no de Valls, sino

de tot lo camp, extremadament aficionat á tal diversió, coneixedor de son tecnicisme especial (que també'l té aquest art) y dels secrets d'equilibri, forsa, enginy y lleugeresa, que passen inadvertits pels no intel·ligents. Tot se nota, tot se comenta, tot entussiasma en la plassa, y al tremolí de la gralla tremolan los cors, y á una nova manifestació de valentia y robustesa respon un espétech d'aplaudiment. Los simples espectadors ajudan á sostenir'l castell de la *colla* de que son partidaris. Quan lo castell s'enfonsa, milers de braços s'aixecan á tomar aquella penjerella d'homes cap per avall. La mar de caps de la gent, s'ofereix á la planta nervuda del casteller com un sol ferm per ahont camina ab tota seguritat y prestesa... Vaig allargantme massa y apartantme de mon fi, portat per las impresions ultimament rebudas. Diré tan sols que en aquesta diada han fet los castells principals, entre altres, lo de tres y quatre de nou, intentant fins, bé que ab mala sort, l'*espadat* ó sia un sol pilar de vuit, que jamay s'havia intentat.

A la tarde sortí la professó, altre dels espectacles á que mostran gran afició'ls vallesenses. Fou extraordinariament correguda, iluhida y solemne. Portava'l pendó principal lo Excm. Sr. Gobernador civil, y darrera del gran tabernacle de la Verge, presidia la professó ab aquella pompa semi-oriental del culto catòlich que tant fereix la imaginació ab lo lluhiment de ornaments brodats y pedrerías, l'Excm. é Il·lm. Sr. Arquebisbe de la diócesis. Per fi tancava la marxa una rica carrossa d'honor y respecte, tirada per quatre magnífichs caballs blanchs ab richs plomalls y guarniments. Dita carrossa anava ocupada per sis noyetas, vestidas d'angelets, que llensaban poesias, impresas y en catalá, en llohansa de la Verge. Lo concurs d'espectadors fou numerosíssim. Se conta que han vingut aquí prop de cinch mil personas.

Las lluminarias d'anit foren generals y esplendidas. Probaren ben bé la gran popularitat de la festa, puig no hi havia balcó ni balconet, finestra ni finestreta sens lo corresponent aparato de llums. Com en tot se pot notar l'avens que fá cada dia lo bon gust individual, m'entretenia observantlo particularment en algunas fatxadass, essent la primera la de la casa de la vila, qual severa y elegant ornamentació é il·luminació competia ab la d'una ciutat.

Lo *Casino Catalá*, lo *Centre de Lectura*, lo *Círcul espanyol*, tres de las principals societats d'aquí, estavan bellament decorats é il·luminats. En los tres se dongueren balls á nit, ab extraordinaria concurrència. En resúmen; la festa sigué completa, animada, realisada ab verdader entussiasme y mostras de cultura, y singulars desitjos, fins en los més infims detalls, de posarse al nivell á que vé cridada la vila en lo successiu.— S.

□

Festas en Valls.— La vila de Valls te disposadas per los dias 1, 2, 3 y 4 del próxim Febrer segons programa que tenim á la vista, unas festas molt esplendidas puig per lo dia primer hi ha disposadas las següents: Repicament general de campanas; collas de balls, gegants, nanos y demes moxigangas recorreran los carrers; funció religiosa acabant lo dia, aixecan després devant de las Casas Consistorials grans y atrevits castells los xiquets de Valls y las músicas donaran una serenata á las autoritats.

Per lo segon dia altra volta repichs general de campanas, recorreran los carrers las moxigangas, funció religiosa al mati consisten ab los acostumats ofícis solemnes oficiant de pontifical l'Arquebisbe de Tarragona y fent lo sermó lo Dr. Sans, á las 5 de la tarde professó sent lo encarregat del pendó principal lo senyor governador civil de la provincia, acabant lo dia disparantse un bonich castell de fochs artificials.

Durant lo tercer dia hi hauran las festas ordinarias y las extraordinarias següents: solemne distribució de premis als autors premiats en lo certamen literari, castell de fochs artificials y obertura de los salons de las societats de recreo en obsequi als forasters.

Y en lo quart dia y últim, tindrán lloch després de las festas ordinarias, diferents jochs, com son carreras de sachs (cossos) canyanas, sortijas, fochs artificials etc.

Durant los quatre dias que durarán las festas tots los edificis públics y alguns de particulars apareixeran engalanats.

Diari Català, 8 febrer 1881, pàgines 308 i 309:

LAS FESTAS DE LA CANDELERA EN VALLS

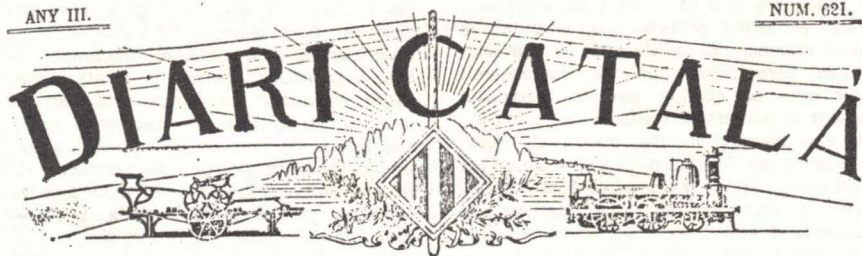
Valls 5 de Febrer

Terminadas ja las festas ab las quals cada deu anys celebra aquesta vila la diada de la Candelera, siguim permès condensar lo mes notable en una carta general, que vindrá a ser lo complement de las mal engiponadas y escritas á corre cuyta que ha anat publicant lo DIARI.

Saben ja que en l'ofici á tota orquesta del dia 2, va celebrar de pontifical lo senyor Arquebisbe de Tarragona, ocupant la trona lo senyor Bisbe d'Oviedo. Son sermó va ser molt celebrat.

ANY III.

NUM. 621.

POLÍTICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

En BARCELONA, Carrer de Fernando, n.º 32, 1.ª
En GIRONA, Llibreria de Dorca, Plaça de la
Constitució, n.º 9.
En LLEIDA, Plaça Constitució, n.º 21, ent.ª
En TARRAGONA, Rambla de Sant Joan, n.º 58.
SERVEI EN GRACIA, Devant del Teatre, dipò-
sit de màquines de cuir.

Dimecres 27 de abril de 1881.

SANT DEL DIA.
Sant Pere Armengol, màrtir.
QUARANTA HORES.
En BARCELONA: Iglesia religiosa Salcán.— En
GIRONA: Iglesia del Hospital.— En LLEIDA: En lo Sant
Hospital.— En TARRAGONA: Parroq. S. Joan Batista

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

En BARCELONA, un mes. 5 rals.
En GIRONA, LLEIDA Y TARRAGONA, un
mes. 6 »
DAMES PUNTS D' ESPANYA, un trimes-
tre. 20 »
EXTRAÑER (unió postal), id. 40 »

La professó, que no va sortir fins á dos quarts de sis, ab tot y ser anunciada per las quatre, va ser la mes llarga y lluhida que s'hagi fet en Valls. La formaban representacions de grémis, societats, particulars, comitiva del senyor Governador civil de la provincia, que portava 'l pendó principal, comunitat y Ajuntament. Pera que vegin si era llarga, los diré sols que sens contar los balls, comunitat, Ajuntament, músics, porta banderas, etc., hi anaban 670 atxas. Lo mateix vespre van darse serenatas, van cremarse fochs artificials en la plassa dels Quartels, y en las Societats va haberhi balls molt lluhits.

A las quatre de la tarde del dia 3, van abandonar la població los senyors Governador, Arquebisbe y Bisbe d' Oviedo, junt ab molts altres forasters, cansats de tanta festa, alguns dels quals no habian trobat ni llit per descansar, per la molta afluencia de gent que habia vingut á la vila.

A n' aquella hora, casualment debia comensar lo certamen literari iniciat per *La Patria catalana*, y que per moltíssims era la part mes important de la festa. L'Ajuntament, precedit per la música del Regiment de Viscaya, passá á buscar als senyors del Jurat, y junt ab ells va dirigir en comitiva al Teatro Principal, ahont debia ferse la distribució de premis.

Lo teatro presentaba un bonich aspecte. L'havia decorat lo senyor Vinyals, de Barcelona, y estava plè de tot lo millor de la població. En lo centro del escenari hi habia lo trono pera la Reyna de la festa, tenint á la dreta á las autoritats, y á la esquerra á la comissió de senyoras que habien ofert la flor natural, al Jurat y als convidats.

Obert l'acte per lo senyor arcalde, lo president del Jurat va arrencar aplausos en molts passatjes de son discurs, y luego lo secretari va llegir la Memoria explicativa de las composicions premiadas y del criteri que habia seguit lo Jurat, en qual memoria va dir: que en igualtat de merit, s'han preferit las composicions que cantan la fe, la patria nativa y l'amor; las que celebran lo que es propi de la població de Valls.

Las composicions que obstaban á premis eran 125, de las quals 119 eran en vers y 6 en prosa. Lo Jurat ha fet cas omís d'algunes per inferiors ó per no ser originals.

De las composicions premiadas convé dir-ne alguna cosa.

La que va obtenir la flor natural, era de don Josep Blanch y Romaní, y's titulaba «L'Albat» portant per tema «¡Fill meu!» Es una poesia encantadora per sa senzillesa y que respira melancolia. Va ser llegida per lo president del Jurat.

Lo senyor Blanc va nombrar Reyna de la festa á la senyoreta de Vilanova y Geltrú, donya Marcela Santacana, que está emparentada ab la familia Castellet. Lo fet d' haber recaigut la elecció en una senyoreta forastera va mortificar bastant á mes de quatre de la població, per qual motiu tal vegada li fou molt notat que no s' alés de son sitial al entregar los premis als poetas.

Lo premi ofert per l' Ajuntament, va guanyarlo don Artur Masriera ab sa poesia «La Verge de la Candela, *salus infirmorum*,» que va agradar molt á la concurrencia, al ser llegida per son mateix autor.

Lo premi ofert per «La Patria Catalana» va guanyarlo don Jaume Ramon Vidales, notari de Sarreal, ab son gràfic y exacte quadro de costums titulat «Capítols matrimonials.» Se veu que n' ha fet mes de duas dotzenas.

Un cant patriòtic titulat «Lo Pont de Goy» va produhir á son autor, don Pere Anton Torres, lo premi de la Ploma d' or, ofert per lo president del Jurat, aixis com lo senyor Riera y Bertran, ab sa composició «Amor de pare», va guanyar la Englantina de plata y or, oferta pels professors del col·legi Vallense, qual director, don Ignasi Ferrés era vocal del Jurat.

Lo treball del senyor Piera Tossetti, director del «Teléfono catalan de Girona» titolat «Importancia de las asociaciones que tenen per objecte lo foment de la instrucció científica, moral ó literaria» no va ser llegit per la molta extensió que té.

La poesia «Los Xiquets de Valls» del meu estimat amic don Ramon Roca y

Sans, director de «La Patria Catalana,» premiada ab lo Brot d' alsina ab una cigala de plata, es notable per la novetat de son pensament y per son desenrotlo. No me n' ocupo mes llargament, per no ferir la modestia de son autor.

Lo senyor Ubach y Vinyeta, ab sa balada «La cansó de Valls,» va guanyar la Arna de plata ab abellas d' or, gracias á que, no habentse presentat cap treball estadístich per aspirar al premi, va decidir-se, d' acort ab los donadors, adjudicarlo á la tal poesia, que fou llegida per lo president del Jurat.

La Violeta va ser adjudicada á la poesia del senyor Bassegoda, titulada «A la Modestia,» y los premis del «Ateneo Católich» y de la casa Teixidó y Parera no van poder ser entregats per falta de composicions dignes d' obtenirlos.

Tal va ser lo certámen literari del que pot estar satisfeta *La Patria Catalana*, á quals redactors y especialment á son director pot ben atribuhirse la iniciativa d' aquestas festas, que van acabarse ab un castell de fochs, preparat per «El Relampago» y bastant contrariat per la humitat que queya, y ab balls en los Casinos, que estigueren molt concorreguts. En lo «Casino Catalá» avans del ball va improvisarse una vetllada literaria, en la que van pendrehi part los poetas que habian vingut á la nostra vila.

Ahir, divendres, també fou festa general, puig que no va obrirse cap taller. Durant tots aquestos dias hem tingut grans illuminacions, carrers guarnits y molta concurrencia, á pesar de lo que no hem de lamentar ni barallas ni robos.

Tals han sigut, en resúmen, las festas decenals que acabem de celebrar. Si en aquesta ressenya m' he olvidat d' alguna cosa y no he detallat los balls de las Societats, la vetllada musical del Centro etc., etc., consideris que no ho he fet en gracia á la brevetat y per no permetre las condiciones d' un DIARI mes extensió á una correspondencia.

Per final, faré constar que tota la vila ha contribuït al bon éxit y lluhiment de unas festas, que 'ns han deixat gratíssims records. — *Lo Corresponsal*.

Lectura» cambiaria de domicili é insinua-se faria una solemne inauguració del nou local en qual acte suposaba se pronunciarían discursos. Avuy dech manifestar que si bé hi havia intenció de fer lo referit, no se feu mes que instalar la Societat en lo nou local, aguardant per quant estigan terminadas las obras de reforma que s' hi están fent, l' acte de una solemne inauguració.

Lo dissapte passat, com dia rodó, també fou festa casi general, puig lo que mes se trevallá en desguarnir los carrers, habentse per la tarde verificat *cossos* en alguns barris. Lo dia de ahir no 's distingí dels diumenges ordinaris mes que ab la d' Iglesia del vespre qu' es lo novenari ab tota pompa celebrat en honor á la Verge de la Candela. Ab aixó crech que ja no he d' ocupar-me mes de las festas del desenari.

Se ha vist en desagrado lo silenci, que, lo senyor Corresponsal del *Diario de Tarragona*, persona molt digne y que ha ocupat algun temps la cadira presidencial en las sessions de Ajuntaments passats, ha observat referent al acte del Certámen celebrat. En la ressenya que feu de las festas del dia 3 manifestaba no volia ocuparse del referit acte, y en carta publicada ahir no poguent tal volta resistir á la tentació de parlarne, posa dos párrafos que tradueixo literalment aixis:

«Lo Rdo. senyor canonge Forés, nostre patrici, escusá sa assistencia al Certámen, essent sa ausencia causa de comentaris.» «Se comenta també lo silenci del públich al donarse compte del veredict del Jurat, y altres accidents, que no es del cas publicar, perque se desprenen de la simple lectura dels noms dels autors premiats y los que formaban lo Jurat.»

Al publicar lo *Diario de Tarragona* los párrafos transcrits, se fa solidari dels atachs que lo corresponsal dirigeix oculta é ignominiosament, no solsament al Jurat, al qual ha retallat en correspondencias anteriors, si no també als poetas que han resultat premiats, suposantlos tàcitament lligats ab lo Jurat, y que, al favor y no al mèrit, deuen sos premis respectius. Si no es aixó lo que vol dir lo corresponsal, ¿qué es lo que vol dir? ¿Qué s' ha proposat lo *Diario de Tarragona* sino ofendre? Y no 'm digui la redacció de aquell diari que no 's fa propias las frases del seu corresponsal, perque bé 's veu prou que se las apropia quant suprimeix la firma del aludit.

Desitxan los lectors del DIARI CATALÀ saber lo perquè de la conducta d' aquell corresponsal y d' aquell diari? Donchs llegeixin y pot ser la trovarán. Ells son canovistas acérrims y no perdonan medi per fer mal als que no son de la seva comunió; ab rahó ó sens rahó han de mossegar á sos contraris polítichs, fins en los actes que res tenen de caràcter de tals. Si en lloch d' esser del Jurat personas com los senyors Castellet, Roca y Farrés ho haguessen sigut altres com Morató, Tarragó ó de la seva lliga, lo Certámen hauria sigut immellorable; si haguessen obtingut premis en lloch de'n Torres, Ubach, Ramon y Roca, altres senyors de idees moderadissimas com las del *Diario* y del *Corresponsal*, lo Jurat hauria estat recte, justicié, acertadíssim en

son fallo, perque fora d' ells no hi ha res bo, ni aptitut en las personas, ni rectitut en la conciencia, ni acert en lo desemenyo, ni tan sols bon fi en las intencions. ¿No es vritat que es aquest lo criteri y convicció real ó fingida del *Diario* y corresponsal? Al menos no s' olvidessin del octau manament. ¿D' ahont han tret que 's rebé ab silenci lo veredict del Jurat? ¿No senti lo Corresponsal los aplausos ab que 's reberen los noms dels autors y los que 's tributaren á sas respectivas poesias? ¿Podia lo públich manifestar d' altra manera que lo Jurat habia estat acertable en la elecció? No significaban res al senyor Corresponsal las numerosas felicitacions que reberen los del Jurat, tributadas per las autoritats, per molts particulars de las butacas y especialment per la casi unanimitat dels representants de periódichs que sens comunicárnosho uns ab altres ferem cap á pagar al Jurat lo tribut que 's mereixen lo bon éxit y la justicia? Si lo Corresponsal del *Diario de Tarragona* no assistia al Certámen, si desconeix los fets, si vol darlis un color que no han tingut, si 's fa eco de murmuracions sens fonament, si la passió lo cega, ó beu, com vulgarment dihem, á la font del Chup, que 's deixi d' escriure y deixi de ferir á coses y á personas mereixedoras d' apreци y dignes de tota consideració. — *Lo Corresponsal*.

Josep M. Figueres

Nota de la Redacció: Voldriem fer adonar els nostres lectors que en les noticies dels corresponsals a Valls de La Renaixensa i del *Diari Catalá* s'hi esmenta que tant el Ball de la Moixiganga com el Ball de la Candela van actuar al peu del presbiteri a les festes del 1881. Del Ball de la Moixiganga aquesta revista en va donar una noticia força completa al número del setembre del 1980, i del Ball de la Candela en parlem en aquest número mateix.

Voldriem fer adonar-los també, que hom parla que els Xiquets de Valls van fer el tres de nou i el quatre de nou, i que va ésser intentat el pilar de vuit, figura que encara no s'havia fet mai. El que sorprèn, però, és la senzillesa amb què és comentat el fet. Diríem que es tracta d'un esdeveniment normal. D'altra banda ens ha corprès la lectura d'aquesta noticia. No és que sigui nova. Ja s'ha dit i repetit. Els uns citant els altres. Aquí, però, l'aportem de primera mà. De la mà d'un corresponsal que va veure el tres de nou i el quatre de nou, i va veure com no s'aconseguia l'espadat de vuit, i que ho conta als lectors. O sigui el que se'n diu un testimoni presencial.

També caldria fer esment que «la política» no devia estar absent en el certamen literari d'ara ha fet cents anys. Però potser només es tractava d'una pica-baralla normal, talment com les que es produeixen ara freqüentment per qualsevol cosa.

Diari Català, 10 febrer 1881, pàgina 325:

Valls 7 de Febrer

En una de mas cartas vaig dir que lo dia 1 del corrent la Societat «Centro de